

Nr 204

Av herrar Nilsson i Gävle och Holmberg, om ökat skydd för den enskilde vid försäkring för olycksfall eller yrkesskada.

Allmänheten får då och då genom pressen kännedom om fall då skadade genom olycksfall eller till följd av yrkessjukdom inte vunnit rättvisa i försäkringshänseende. I verkligheten torde antalet på detta sätt drabbade vara avsevärt större än vad de sporadiska tidningsmeddelandena ger intryck av. Det rör sig om fall då invalidiseringen eller den kroniska sjukdomen ej ansetts ha vållats av skador i arbetet. Mot en gång utfärdade intyg om att det inte är »styrkt» att skadorna eller sjukdomen har sådant samband har de drabbade stått maktlösa.

Det har härvid rört sig om exempelvis ryggsador. Oftast har utlåtandena gått i den riktningen att det varit fråga om reumatisk åkomma eller någon annan förklaring. Nyligen tilldrog sig ett silikosfall stor uppmärksamhet. Det angavs på sin tid vara »lunginflammation». Efter fyra års hård facklig kamp fick arbetaren, som var anställd i Bromölla, äntligen rättvisa och tillerkändes full invaliditetspension. Förutsatt att han upplever sin sextiosjuårsdag betyder detta 200 000 kronor för honom.

I hans fall stod riksförsäkringsverkets experter mot tre andra läkare, experter på området, som lika bestämt hävdade att det var fråga om silikosskada. Men RFV utgick från att *dess* expert hade rätt. Tack vare fackförbundets föredömliga kamp uppnåddes som nämnts rättvisa för den drabbade arbetaren, och hans familj räddades undan en svår ekonomisk belägenhet. I anslutning till detta fall hävdades från fackförbundet i *dess* tidskrift, att samtliga fall som blivit bedömda av RFV:s nuvarande expert borde upptas till förnyad prövning.

Säkerligen föreligger skäl för detta krav. Men här aktualiseras enligt vår mening behovet av en genom en särskild utredning verkställd granskning av detta och liknande fall i syfte att utröna på vad sätt garantier i högre grad skulle kunna åstadkommas för att undgå orättvisor av det här skildrade slaget. Säkerligen kan en rad fackförbund ställa åtskilligt med passande undersökningsmaterial till förfogande.

En utredning av det här förordade slaget borde också ges uppdraget att granska förhållandena på hithörande område när det gäller de enskilda försäkringsbolagen.

Även om det ligger utanför det område vi här berört bör omnämnas att någon uppräknig på grund av minskat penningvärde i de från de enskilda försäkringsbolagen utgående livräntorna *inte* har ägt rum. När det gäller försäkringsfall gällande personskador handlägger varje enskilt bolag sådana i fråga om mindre än tioprocentig invaliditet. Däröver tas

ärendena om hand av s. k. skaderegleringsnämnd. Av bolagen anlidade läkare, experter på skilda områden, rådfrågas, och nämnden avger utlåtande som ligger till grund för bolagens beslut. Nämnden består av »utomstående» ordförande samt dessutom erfarna skadereglerare. Den tillsätts av Försäkringsbolagens riksförbund, d. v. s. i princip av bolagen själva. Mot den bakgrunden överraskar inte uppgiften att bolagen nära nog hundra procentigt följer nämndens utlåtanden.

Hur exempelvis ett fall i fråga om ansvarighetsförsäkring kan te sig skall i det efterföljande i korthet belysas: En äldre dam råkade år 1955 i en fastighet på Östermalm i Stockholm på grund av ett fel i hissdörren falla ned från bottenvåningen till hisstrummans golv. Hon ådrog sig enligt läkarintyget »brott på högra lårbenshalsens mittparti med avsevärd snedställning», »betydande sveda och värk», samt fastställdes en »minst 75-procentig invaliditet med risk för försämring».

Fastighetsägaren hade ansvarsförsäkring i ett enskilt försäkringsbolag. Ärendet handlades på sätt ovan beskrivits, och oaktat de företedda läkarintygen om graden av invaliditet erbjöds hon — 6 000 kr. för lyte och men samt 3 000 kr. för sveda och värk! Det är överflödigt att kommentera en sådan bedömning.

Efter att ett par advokater anlitats, kom fallet så småningom till prövning inför rådhusrätten, som i sitt utslag tilldömde damen ett med 2 000 kr. förhöjt belopp. Härtill kan sägas att det inte är alla drabbade som vare sig har möjlighet att anlita advokat eller företagsamhet härtill, varför de är utlämnade till en sådan slags personskadebedömning som här getts exempel på.

Även på detta område kan förutsättas att åtskilliga liknande exempel finnes. En granskning av sådana fall skulle till utgångspunkt ha att pröva huruvida nu rådande system är försvarbart ur synpunkten att värna om medborgarnas berättigade krav om skydd motsvarande det angivna syftet i försäkringar av detta slag. Det borde enligt vår mening prövas om inte en sådan nämnd borde vara ett gentemot de enskilda försäkringsbolagen helt obundet och samhälleligt tillsatt organ. Ehuru dess funktion alltjämt vore av rådgivande slag, skulle detta organ för de enskilda försäkringsbolagen komma att verka efter samma enhetliga normer och riktlinjer, som när det gäller riksförsäkringsverket.

Med hänvisning till vad här anförts föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en skyndsamt utredning av i denna motion berörda frågor angående ökat skydd för den enskilde vid försäkring för olycksfall eller yrkesskada liksom av de enskilda försäkringsföretagens handläggning av sådana ärenden.

Stockholm i januari 1963

Henning Nilsson

Helmer Holmberg